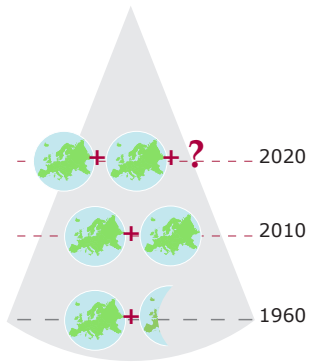

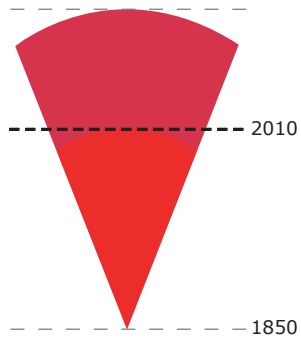
Globaali ulottuvuus

Tietyistä selkärankaisten, selkärangattomien ja kasvien ryhmistä on maailmanlaajuisesti 12–55 prosenttia vaarassa kuolla sukupuuttoon. Vuosina 1970–2006 luonnonvaraisten selkärangaslajien määrän väheneminen oli erityisen voimakasta trooppisissa (59 %) ja makean veden ekosysteemeissä (41 %) (GBO3, 2010). Tällä hetkellä vain 0,7 prosenttia meristä on suojelun kohteena (WDPA, 2010). Metsien hävitys trooppisilla alueilla väheni lähes 20 prosenttia vuosina 2000–2010 (FAO), mutta on edelleen hyvin merkittävä: vuosittain hävitetään 13 miljoonaa hehtaaria metsää (mikä vastaa Kreikan pinta-alaa). Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että EU:n luonnonvaroihin kohdistama kysyntä ulottuu huomattavasti sen rajojen ulkopuolelle

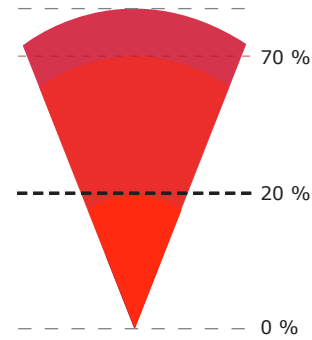

EU:n ekologinen jalanjälki – maailmanlaajuiset vaikutukset kasvavat
EU kuluttaa nykyisin kaksi kertaa niin paljon kuin sen maa- ja merialueet tuottavat. Global Footprint Network arvioi, että EU:n ekologinen jalanjälki on kasvanut 33 prosenttia viimeksi kuluneiden 40 vuoden aikana. Euroopan unionin on kiinnitettävä huomiota kulutuksensa maailmanlaajuisiin vaikutuksiin.

Ihmiset ovat viime vuosisatojen aikana nopeuttaneet lajien sukupuuttoon kuoleminen 1 000-kertaiseksi maapallon historialle tyypilliseen katoamisvauhtiin verrattuna (Vuosituhannen ekosysteemi-arvio, 2005).

Merten happamoituminen – ensimmäiset merkit vaikutuksista ravintoketjuun
Maailman merten happamuus on lisääntynyt 30 prosenttia viimeksi kuluneiden 150 vuoden aikana, pääasiassa lisääntyneiden hiilidioksidipäästöjen vuoksi (UNEP). Meriympäristön happamoituminen vaikuttaa lukuisten meren eliöiden eloonjäämiseen, joka puolestaan voi vaikuttaa moniin niitä ravintonaan käyttäviin lajeihin.

Koralliriutat – aliarvioitu EU:n vastuualue
Maailman trooppisista koralliriutoista on hävinnyt jo 20 prosenttia, ja 50 prosenttia on vaarassa hävitä. Yli 10 prosenttia maailman koralliriutoista sijaitsee EU:n jäsenvaltioiden merentakaisilla alueilla (IUCN).

European Environment Agency

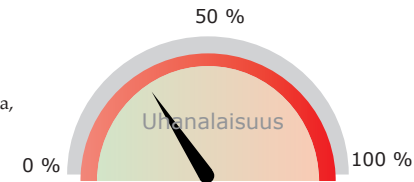
Luonnon monimuotoisuuden lähtötilanne EU:ssa

Mikä on EU:n tilanne vuonna 2010?

Jatkuvasti saadaan uusia todisteita siitä, että monien ekosysteemien tila on saavuttamassa tai on jo saavuttanut kriittisen pisteen, josta ei ole paluuta. Aivan kuten maapallon lämpötilan nousu kahdella asteella esiteolliseen aikaan verrattuna johtaisi katastrofaaliseen ilmastomuutokseen, myös luonnon monimuotoisuuden vähenemisellä tiettyjen rajojen alapuolelle olisi kauaskantoisia seurauksia koko planeetan toiminnalle. Rajoja ei ole vielä pystytty määrittelemään, mutta tiedeyhteisö on jo täysin varma siitä, että luonnon monimuotoisuuden tämänhetkinen katoamisvauhti uhkaa EU:n ja koko maapallon kansalaisten tulevaa hyvinvointia (Euroopan komissio, 2010).

Uhanalaiset lajit

Jopa 25 prosenttia Euroopan unionin alueen eläinlajeista, kuten nisäkkäistä, sammakkoeläimistä, matelijoista, linnuista ja perhosista, on vaarassa kuolla sukupuuttoon, joten ne sisältyvät IUCN:n kriteerin mukaisen EU:n alueen uhanalaisten lajien luetteloon

EU:n alueen ekosysteemipalvelut

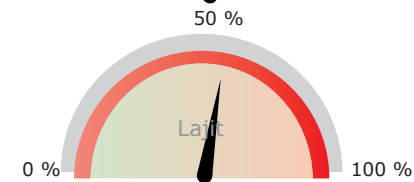
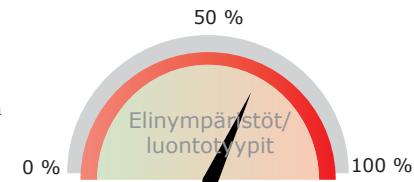
Ekosysteemipalvelut heikentyvät yhä
Useimpien EU:n alueen ekosysteemipalvelujen katsotaan olevan "heikentyneitä". Tämä tarkoittaa, etteivät ekosysteemit pysty enää tuottamaan laadultaan ja määrältään optimaalisia peruspalveluja, kuten viljelykasvien pölytystä, puhdasta ilmaa ja vettä sekä suojaa tulvia tai eroosiota vastaan (RUBICODE-hanke vuosina 2006–2009; hanke ei käsittänyt meriekosysteemejä).

Ajanjaksojen välinen suuntaus

- ↑ Myönteinen muutos ajanjaksojen 1950–1990 ja 1990–nykyhetki välillä
- ↓ Kielteinen muutos ajanjaksojen 1950–1990 ja 1990–nykyhetki välillä
- = Ei muutosta ajanjaksojen välillä

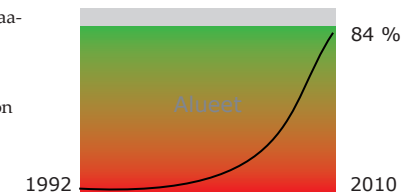
Suojelun heikko taso

Suojelun tason katsotaan olevan epäsuotuisa 62 prosentilla niistä elinympäristöistä ja 52 prosentilla niistä lajeista, joista säädetään EU:n luontotyyppidirektiivissä (EYK:n luonnon monimuotoisuutta käsittelevä aihekeskus, 2009).

Natura 2000 alueiden nimeäminen loppusuoralla

EU:n Natura 2000 verkoston maa-alueiden nimeäminen on saatu lähes päätökseen. Merialueiden nimeämiseksi tarvitaan vielä paljon lisätoimia (EYK:n luonnon monimuotoisuutta käsittelevä aihekeskus, 2010).

Ekosysteemit Palvelut	Maatalous- ekosysteemit	Metsät	Niityt	Nummet ja pensaikot	Kosteikot	Järvet ja joet
Tarjontapalvelut						
Sadot/puu	↓	↑			↓	
Karja	↓	=	=	=		
Luonnosta peräisin olevat elintarvikkeet	=	↓	↓		=	
Polttopuu		=		=		
Kalastus					=	=
Vesiviljely					↓	↓
Geenivarat	=	↓	↓	=	=	
Makea vesi		↓			↑	↑
Sääntelypalvelut						
Pölytys	↑	↓	=			
Ilmaston sääntely		↑		=	=	=
Tuholaisen sääntely	↑		=			
Eroosion sääntely		=	=	=		
Veden sääntely		=		↑	↑	=
Veden puhdistus					=	=
Vaarojen sääntely					=	=
Kulttuuripalvelut						
Virkistys	↑	=	↓	↑	↑	=
Kauneus	↑	=	=	=	↑	=

Tila ajanjaksolla 1990–nykyhetki ■ Parantunut ■ Vaihteleva ■ Heikentynyt ■ Tuntematon ■ Ei sovellettavissa

Uhkat

Biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen pääsyyinä ovat luontotyypeissä tapahtuvat muutokset. Ne johtuvat pääasiassa seuraavista tekijöistä: voimaperäinen maataloustuotanto ja viljelystä luopuminen, rakentaminen ja liikenne (pirstoutuminen), metsien, merien, jokien, järvien ja maaperän ylihyödyntäminen, haitallisten tulokaslajien leviäminen ja ympäristön pilaantuminen. Yhä merkittävämpi tekijä on myös ilmastonmuutos. Luonnon monimuotoisuutta EU:ssa ylläpitävät ja ennallistavat toimet voivat olla tehokkaita vain, jos niillä torjutaan näitä uhkia.

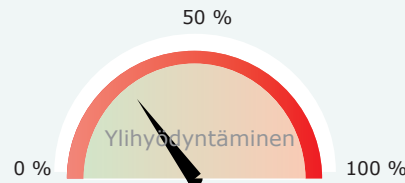
Elinympäristöjen häviäminen hyvin huolestuttavaa

Elinympäristöjen häviäminen on uhka 70 prosentille lajeista (IUCN). Peltolintujen määrä väheni 20–25 prosenttia vuosina 1990–2007 (Eurostat, 2010).

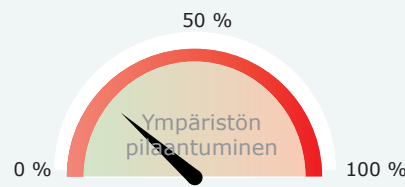
Ylihyödyntämisen sijaan kestävyttä

Ylihyödyntäminen uhkaa 30:tä prosenttia lajeista (IUCN). Esimerkiksi 88 prosentilla kalakannoista pyynti ylittää kestäväen enimmäistuoton (ICES, 2008) ja 46 prosentilla turvalliset biologiset rajat, mikä tarkoittaa, etteivät kannat ehkä enää pysty täydentymään (EYK, 2010).

Ympäristön pilaantuminen – parannusta tietyillä aloilla

Vaikka kehitys on ollut ympäristön kannalta myönteistä joillakin aloilla, torjunta-aineet ja lannoitteet, kuten nitraatit ja fosfaatit, ovat edelleen uhka 26 prosentille lajeista (IUCN).

Haitalliset tulokaslajit kasvava ongelma

Haitalliset tulokaslajit muodostavat uhan 22 prosentille lajeista (IUCN).

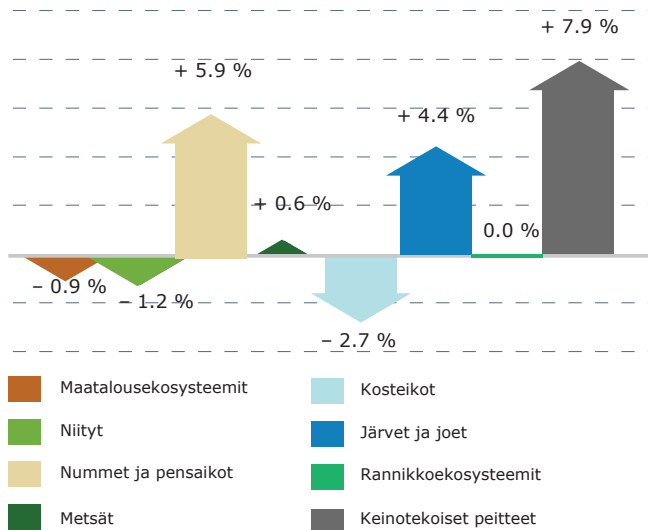

Ilmastonmuutos

Elinympäristöissä ja lajin levinneisyydessä havaitaan muutoksia. Myös aavikoitumista havaitaan. Ilmastonmuutos on vuorovaikutuksessa muiden uhkatekijöiden kanssa ja usein pahentaa niitä.

Ekosysteemit

Ekosysteemien muutokset vuosina 1990–2006

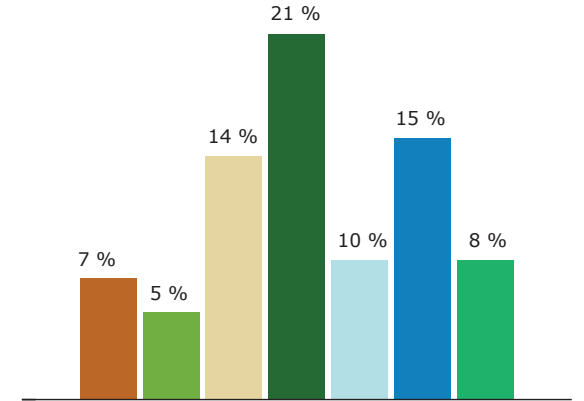

Luonnonalueita häviää yhä

Tuoreimman Corine Land Cover mittauksen (EYK, 2010) mukaan keinotekoisien peitteiden (esim. kaupunkialueet, infrastruktuurit) ja viljelemättömän maan osuuden kasvu on jatkunut viljelysmaan, niittyjen ja kosteikkojen kustannuksella kaikkialla Euroopan unionissa. Luonnonniittyjä muutetaan edelleen viljelysmaaksi ja asutusalueiksi. Kosteikkojen katoaminen on hidastunut (lähes 3 prosenttia hävinnyt 16 viime vuoden aikana), mutta yli puolet EU:n kosteikoista oli hävinnyt jo ennen vuotta 1990. Laajaperäisessä viljelyssä ollutta maata on alettu viljellä voimaperäisemmän, ja sitä on osittain muutettu metsäksi.

Luonnonvarojen hyödyntäminen nykyisellä vauhdilla köyhdyttää tasaisesti luonnon monimuotoisuutta ja heikentää ekosysteemejä. Pelkkä suojelualueiden nimeäminen ei enää riitä pysäyttämään tätä kehitystä. Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen on sisällytettävä entistä paremmin muihin politiikanaloihin (maatalous-, kalastus-, energia-, liikenne-, rakenne- ja kehityspolitiikkaan). Vuoden 2010 jälkeisen edistymisen seurantaan varten ja suuntausten mittaamisen avuksi Euroopan ympäristökeskus ja Euroopan komissio ovat kehittäneet kartoituksen luonnon monimuotoisuuden tämänhetkisestä tilasta. Sitä käytetään lähtökohdiana kehitettäessä EU:n tasolla toimia, joilla pyritään torjumaan välittömästi maailmanlaajuisia luonnon monimuotoisuuden kriisiä. Lisätietoja on osoitteessa www.biodiversity.europa.eu.

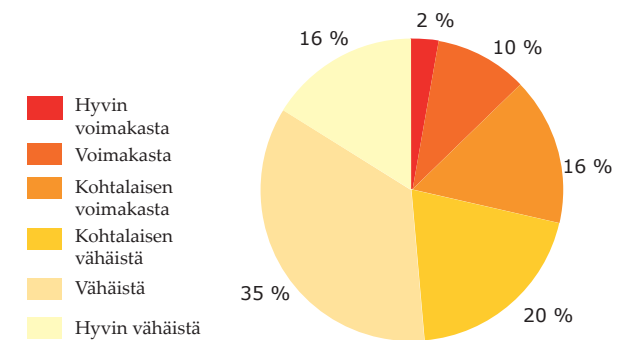
Elinympäristöjen suojelun suotuisa taso

Ekosysteemien elinympäristöt – yleisesti heikko suojelun taso

Ajanjaksoa 2001–2006 koskevasta EU:n luototyypidirektiivin 17 artiklan nojalla laaditusta kertomuksesta käy ilmi, että tärkeimpien ekosysteemien lajien ja elinympäristöjen suojelun taso on heikko. Niiden elinympäristöjen osuus, joiden suojelun taso on suotuisa, vaihtelee välillä 5–21 prosenttia ekosysteemin mukaan.

Pirstoutuminen 27 jäsenvaltion EU:ssa (% kokonaispinta-alasta)

Pirstoutuminen uhkaa EU:n vihreää infrastruktuuria

Pirstoutuminen on kohtalaisen voimakasta–hyvin voimakasta 30 prosentilla 27 jäsenvaltion EU:n maa-alueista kaupunkialueiden ja infrastruktuurien rakentamisen vuoksi. Pirstoutuminen heikentää ekosysteemien kytkeytyneisyyttä, terveyttä ja kykyä tuottaa palveluja (EYK:n maankäyttöä ja aluetietoa käsittelevä aihekeskus, 2010).